

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “ความสัมพันธ์ของแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารกับความพึงพอใจ ในการปฏิบัติงานของบุคลากร สำนักงานเกษตรจังหวัดหนองคาย” ได้กำหนดแนวทางการดำเนินการศึกษาไว้ 4 หัวข้อ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการสำรวจได้แก่ ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และลูกจ้างชั่วคราว ในสังกัดสำนักงานเกษตรจังหวัดหนองคาย และสำนักงานเกษตรอำเภอ/กิ่งอำเภอ จำนวน 18 แห่ง รวมทั้งสิ้น 164 คน ในที่นี้ถือว่าประชากรจำนวนนี้ทั้งหมด เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผู้ศึกษาสนใจที่จะศึกษาเฉพาะบุคลากรที่เกี่ยวกับสำนักงานเกษตรจังหวัด และสำนักงานเกษตรอำเภอ/กิ่งอำเภอ โดยตรงทุกแห่งในจังหวัดหนองคายเท่านั้น และภายหลังจากการตอบแบบสอบถามสามารถเก็บได้จริง 164 คน ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตร
อำเภอ/กิ่งอำเภอ

ชื่อสำนักงานเกษตร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	
	ประชากร	ที่เก็บรวบรวมได้จริง
1. สำนักงานเกษตรจังหวัดหนองคาย	29	29
2. สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองหนองคาย	16	16
3. สำนักงานเกษตรอำเภอท่าบ่อ	13	13
4. สำนักงานเกษตรอำเภอศรีเชียงใหม่	7	7
5. สำนักงานเกษตรอำเภอสังคม	7	7
6. สำนักงานเกษตรอำเภอโพนพิสัย	11	11
7. สำนักงานเกษตรอำเภอปากคาด	8	8
8. สำนักงานเกษตรอำเภอโซ่พิสัย	9	9
9. สำนักงานเกษตรอำเภอพรเจริญ	7	7
10. สำนักงานเกษตรอำเภอเซกา	10	10
11. สำนักงานเกษตรอำเภอบึงโขงหลง	6	6
12. สำนักงานเกษตรอำเภอนุ่งคล้า	4	4
13. สำนักงานเกษตรอำเภอบึงกาฬ	11	11
14. สำนักงานเกษตรอำเภอศรีวิไล	7	7
15. สำนักงานเกษตรกิ่งอำเภอรัตนวาปี	5	5
16. สำนักงานเกษตรกิ่งอำเภอเฝ้าไร่	5	5
17. สำนักงานเกษตรกิ่งอำเภอโพธิ์ตาก	4	4
18. สำนักงานเกษตรกิ่งอำเภอสระใคร	5	5
รวม	164	164

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Study) โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม (questionnaire) สำหรับใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง หัวข้อนี้แบ่งเป็นหัวข้อย่อย 3 หัวข้อ ได้แก่ แบบสอบถาม การทดสอบแบบสอบถาม และการประมวลผล ดังนี้

2.1 แบบสอบถาม โดยเก็บข้อมูลจากบุคลากรของสำนักงานเกษตรจังหวัด/อำเภอ/กิ่งอำเภอในจังหวัดหนองคาย ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของสำนักงานเกษตรจังหวัด/อำเภอ/กิ่งอำเภอในจังหวัดหนองคาย โดยแบ่งคำถามออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส การศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และปัจจุบันท่านเป็น

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร จำนวน 39 ข้อ โดยสรุปเป็น 6 ด้าน

- 1) ด้านความสำเร็จของงาน
- 2) ด้านการได้รับการยอมรับ
- 3) ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่ง
- 4) ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ
- 5) ด้านเงินเดือนหรือผลประโยชน์
- 6) ด้านสภาพการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับแบบภาวะผู้นำของผู้บริหาร จำนวน 33 ข้อ โดยมีแบบภาวะผู้นำของผู้บริหาร 4 แบบ คือ

- ข้อ 1-7 แบบภาวะผู้นำแบบสั่งการ
- ข้อ 8-17 แบบภาวะผู้นำแบบสนับสนุน
- ข้อ 18-22 แบบภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม
- ข้อ 23-33 แบบภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ

ผู้ศึกษาได้เลือกสร้างแบบสอบถามแบบมาตราประเมิน (rating scale) ตามแบบของ อาร์.เอ.ลิเคิร์ต (R.A.Likert) หรือ ลิเคิร์ต สเกล (Likert Scale) โดยกำหนดให้มีน้ำหนักเปรียบเทียบกัน เป็นการแบ่งมาตราส่วนประมาณค่าของการตีความหมายซึ่งได้กำหนดคำตอบเป็น 5 ระดับ พร้อมกันนี้ได้จัดรูปแบบที่เอื้อต่อการประเมินผลให้มีความง่ายต่อผู้ตอบแบบสอบถามและการ

วิเคราะห์ผล ส่วนของเกณฑ์การวิเคราะห์ระดับแต่ละข้อ ได้ใช้การคำนวณช่วงการวัด ตามแนวคิดของเบสท์ (Best) ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

$$\begin{aligned}\text{ระยะของช่วงคะแนน} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{ระดับการวัด}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.8\end{aligned}$$

กำหนดคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

5	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ช่วงคะแนน	4.21 - 5.00 คะแนน
4	เห็นด้วย	ช่วงคะแนน	3.41 - 4.20 คะแนน
3	ไม่แน่ใจ	ช่วงคะแนน	2.61 - 3.40 คะแนน
2	ไม่เห็นด้วย	ช่วงคะแนน	1.81 - 2.60 คะแนน
1	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ช่วงคะแนน	1.00 - 1.80 คะแนน

2.2 การทดสอบแบบสอบถาม

การศึกษาครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือช่วยในการทำวิจัยสนาม โดยผู้ศึกษาได้สร้างหรือออกแบบสอบถามและสร้างตัวชี้วัดตามวัตถุประสงค์ ขอบเขตการวิจัย และกรอบแนวคิดการวิจัยเรื่องนี้ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นนี้จะต้องมีความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อถือได้ (reliability) และหลังจากสร้างข้อคำถามหรือแบบสอบถามสำหรับกลุ่มตัวอย่างเสร็จแล้ว ผู้ศึกษาได้ทำการทดสอบแบบสอบถามตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่หนึ่ง ขักร่างแบบสอบถาม โดยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และขอบเขตการวิจัย

ขั้นตอนที่สอง การตรวจสอบความเที่ยงตรง เป็นลักษณะของการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ความสมบูรณ์ ความสอดคล้อง ตลอดจนเนื้อหาและถ้อยคำของแบบสอบถามให้รัดกุมและถูกต้อง ขั้นตอนนี้ดำเนินการโดย

1. นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ผู้เชี่ยวชาญ เป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับเรื่องที่ศึกษาอย่างมาก เมื่อพบข้อบกพร่องผู้ศึกษาก็จะปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม เช่น ตัดคำถามที่ไม่จำเป็นออก และเพิ่มข้อคำถามที่สำคัญบางข้อจนกระทั่งแบบสอบถามมีความเที่ยงตรง เป็นต้น

2. นำแบบสอบถามไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มี เมื่อพบข้อบกพร่องผู้ศึกษาก็ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้สมบูรณ์และมีความเที่ยงตรงมากยิ่งขึ้น

ขั้นตอนที่สาม การตรวจสอบความเชื่อถือได้ ดำเนินการโดยผู้ศึกษานำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทำการทดสอบ (pre-test) เพื่อทดสอบหาความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม โดยนำไป pre-test กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างจริงที่สำนักงานเกษตรจังหวัดอุดรธานี จำนวน 30 คน ต่อจากนั้นจึงเก็บรวบรวมแบบสอบถาม จำนวน 30 ชุด นั้นมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อถือได้ จากสูตรหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของ ครอนบาค (Cronbach ,1951: 297-334) โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์สำหรับคอมพิวเตอร์ ในการวิเคราะห์ได้กำหนดค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป จึงจะถือว่าแบบสอบถามจำนวน 30 ชุดดังกล่าวมาทดสอบหาความเชื่อถือได้พบว่า ค่าความเชื่อถือได้เท่ากับ .932 และ .942 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่สามารถนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงได้

ขั้นตอนที่สี่ การนำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงในการวิจัย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาดำเนินการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.1 จัดทำหนังสือขอความร่วมมือในการจัดเก็บข้อมูลจากสำนักงานเกษตรจังหวัดหนองคายและสำนักงานเกษตรอำเภอ/กิ่งอำเภอ จำนวน 18 แห่ง

3.2 แจกข้อมูลแบบสอบถามพร้อมทั้งชี้แจงรายละเอียดในการตอบแบบสอบถามแก่ผู้เกี่ยวข้องได้แก่ ข้าราชการ ลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราว จำนวน 164 คน

3.3 ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามพร้อมทั้งตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ด้วยตนเอง ในช่วงวันทำการปกติ โดยเริ่มเก็บข้อมูลในระหว่างวันที่ 1 ธันวาคม 2550 – 20 กุมภาพันธ์ 2551

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาความนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างกลุ่มโดยผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามที่ลงรหัสข้อมูลแล้วมาทำการวิเคราะห์ประมวลผลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบ วิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

4.2 การวิเคราะห์เกี่ยวกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานโดยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยกำหนดความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

5	มากที่สุด	ช่วงคะแนน	4.21 - 5.00 คะแนน
4	มาก	ช่วงคะแนน	3.41 - 4.20 คะแนน
3	ปานกลาง	ช่วงคะแนน	2.61 - 3.40 คะแนน
2	น้อย	ช่วงคะแนน	1.81 - 2.60 คะแนน
1	น้อยที่สุด	ช่วงคะแนน	1.00 - 1.80 คะแนน